

NOVADNIEKS

CETURTDIEN,
1990. gada 26. jūlijā

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Nr. 88 (5092)
Mats 3. kārt.

Novākts sēklas rapsis

Kirova kolhozā šogad 40 hektāru plafībā audzēja rapsi. Tas bija lieiski padevies. Maija vidū no rapša zaļās masa sagatavoja 400 fonnas skābarības, 7 hektārus atstāja sēklai.

Jūlijā vidū mehanizators Dmitrijs Rumjancevs no zāles pļaujmašīnas pārsēdēs uz labības kombaina un Jura Rubena vadītajā 1. iecirknī iecirknī minēto rapša plafību novāca. Birums ir labs — ap 30 centneru ar eju bagāto sēklu no hektāra.

Rapsi kolhozā audzēja bez klimikāliju un pesticīdu pielietošanas, tā laukus mēsloja tikai ar kūsmēliem. Tādēļ raža ir bioloģiski tīra.

Daju novāktā rapša atstās sēklai, pārējo izmantoj ejas iegūšanai, ko pārdos kolhozniekiem un Preiļu kooperatīvā velkalā «Lidumnieks».

□ ATTELOS: kombains rapša jaūkā; mehanizators Dmitrijs Rumjancevs (no kreisās) ar kolhoza priekšsēdētāju Broņislavu Laižānu aplūko rapša sēkliniekus.

Jāņa Gurgona teksts un foto

LNP sekretāru sanāksme Jēkabpilī

21. jūlijā Jēkabpilī notika Latvijas Neatkarīgās komunistiskās partijas Latgales zonas rajonu komiteju atbildīgo sekretāru konsultatīva sanāksme, kurā valdīja LNP CK sekretārs D. Lūsis. Sanāksmē piedalījās LNPCK priekšsēdētājs I. Kežbers, daudzi CK loceklji un CK aparāta darbinieki.

Aizkraukles, Jēkabpils, Daugavpils, Krāslavas, Balvu, Rēzeknes, Preiļu un Ludzas rajonu komiteju sekretāri dalījās pleredzē par paveikto partijas struktūru veidošanā, kopīgi apsprieda turpmācības uzdevumus un to, kā tālāk organizēt LNPCK organizāciju darbību.

LNPCK loceklis V. Bresiši analizēja laikrakstā «Cīņa» 14. jūlijā publicēto projektu «LNPCK ekonomiskās politikas pamatlīdzības realizējot neatkarības Deklarāciju». LNPCK CK valde, uzsākot gatavošanos Latvijas Neatkarīgās komunistiskās partijas II kongresam, kurā notiks 31. gada 15. septembrī, novedusi šo projektu partijas bledru un visas sabiedrības apspriešanai. Tāpēc līdz 20. augustam tas jāapspriež visā LNPCK pirmorganīzācijās un visi priešlikumi un papildinājumi, kā arī kritiskās piezīmes jāēsūta LNPCK rajonei komitejai, kura nosakoties un iesniegs LNPCK CK valdei.

Par mūsu partijas 100 pastāvēšanas dienām runāja un uz sanāksmes dalībnieku jautājumiem atbildēja Latvijas Neatkarīgās komunistiskās partijas priekšsēdētājs I. Kežbers. Sajā sakaribā visiem partijas bledrēm un mūsu atbalstītājiem gribu ieteikt izlasīt Ivara Kežbera rakstu «Partijas simts dienas», kas publīcēta laikrakstā «Cīņa» šī gada 21. jūlijā.

Par LNPCK turpmāko politisko darbību sanāksmē runāja LNPCK valdes loceklis, politiskās komitejas priekšsēdētāja vietnieks J. Goldmanis, bet uz klātēšojošo jautājumiem atbildēja CK sekretārs D. Skulte.

Nākamā LNPCK Latgales zonas rajonu komiteju sekretāru sanāksme (tās iecīrēts organizēt reizi ceturksni) notiks Rēzeknē.

AINA PASTORE, LNPCK Preiļu rajona komitejas sekretāre

□ Kad min kolhoza «Zelta vārpa» priekšsēdētāja Vladislava Valtera vārdū, parasti dzirdami dažādi spredumi. Visādu vēlu funkcioniāri sauc viņu gan par iedomīgu, gan lecīgu, gan spītiņu, gan nevadāmu. Tie, kuri saskata mūsu dzīves sūro realitāti, saka: tas ir viens prātīgs vīrs un kārtīgs salīmeks, pēc svešas mūzikas vis nedanco. Bet Valters ir fāds, kāds viņš ir — ar savu, nevis priekšniecības galvu uz pleciem. Un tāpēc viņam arī sava vērtījums par aptārīti noīlekošo.

□ Lielainais laiks krietni pleklusīnājis lauku darbus. Cilvēki meklē pajumī. Tāpēc arī mēs ar priekšsēdētāju sēdējām dispečerdienēs — ja mājā un runājāmies par dzīvi.

— Vispār jau laukos nav nemaz tik bezcerīgi. Pamazām sāk dzīvība atgriezties. Pilsētnieki īglīmenēm vien brauc uz laukumi. Sācies atpakaļceļš pie zemes. Man tikai nepatīk tā ažlotāža apzemnieku saimniecībam un agitācija pret kolektīvājām. Tas ir skaidrs, ka bez kolhoziem vēl labu lauku neiztikt. Kas dabaros pilsētas? Nu ne iau jaunsaimnieki... Vismaz tādā līmenī, kādā viņi ir pašlaik šie spēj tikai sevi nodrošināt. Daudz daudz īastrādā.

Valde ir sanāmusi sešus vai astoņus iesniegumus no kolhozniekiem, kuri grib klūt par fermieriem. Pagādām atturamies no lēmuma plenēšanas. Joprojām tācu nav likuma par zemi. Kā ierādīt robežas? Ja nu vēc pieciem vai desmit gadīm uzrodas zemes kādreizējais saimnieks un saka: es redz, gribu te dzīvot un gribu visu likumīgi atpakaļ. Ko tad?

Un nodokli? Un cenas? No tiem priešlikumiem un no tām idejām, kas skan no tribinēm, ko lasām avīzēs, traks var paļikt. Izņāk tā, ka graudus audzēt pēmēram, ir izdevīgi, bet rāzot cūkgalu — neizdevīgi. Absurda

situācija. Jebkuram lauksaimniecīkās produkcijas veidam jābūt izdevīgam. Visur plašā pasaule valda vieni un tie paši ekonomikas likumi, tikai mums nezin kāpēc viss jāstāda ar kājām gaisā un lāgudro no jauna...

Daudzi tagad ir izmūsumā, ka nav spēkbarības, ka govis pienu norāvušas. Mēs savējām vēl dodam pa divsimt gramiem uz litru piena. Bet tie nav valsts, tie ir mūsu pašu graudi. Citiem sen

tādi — nāksies samazināt ganāmpulkus. Govju skaitu iau mums tāpat krietni sarucināja leikoze. Pagājušmēnes četrdesmit gabalus izbrākējam.

Tā ir. Audzējam, cenšamies strādājam, bet to pašu izaudzēto nekādi nevarām realizēt. Maija un jūnijā liela daļa lopu tā arī nesagaidīja savu rindu uz galas kombinātu. Jēkabpilī jau no pusjūnija vajadzēja pilnā sparā strādāt pēc remonta. Taču ne

blatinu nodibināt. Nauda vai graudā, bet maksā un brauc.

Attiecībā par naudu. Naudai visu laiku jābūt apgrozībā nevis kādos fondos. Ja ir fondi, tas nozīmē, ka ir arī kāda liela kepa virsū, kas visu dala. Vēlāk griēdam netiksi skaidrībā, kur palika. Saka Valters esot skopsi. Lai saka, bet es jau pāris gadus nevienam fondam ne kapeiku

Toties mehanizatoriem maksāju. Protams, īastrādā spēciģi, bet par to trijus valētās simtus mēnesī var sanemt. Un gada beigās vēl krietnu ūksni.

Nupat tapa zināms, ka tiek paaugstinātas iepirkuma cenas graudiem. Nudien neticu, ka sanemsim visu, kas tur rakstīts. Uzstādīti tikī stingri noteikumi, ka nespēsim visus izpildīt. Un tad jau no krietnām summā būs jāatvadās. Bet nespēsim tāpēc, ka ir daudz pretim darbojošos faktori. Viens no tiem — ārkārtīgi sliktā tehnika.

Kirgīzū ražotās sienas preses ir atklāti nošķirkotas no vāciešiem. Bet neiet. Neiet un viss. Arī grābekļi tā saucamās «Julas». Nepareizi locīti zari, nepareizi stiprinājumi pie traktora. Tikko pieliec klāt ārzemju ražumu, iet uz goda.

Braucam pa visu pasauli to labāko skatīties. Atbraucam atpakaļ, bet mums saka, tur jau pustošais kapitālisms, tur jau nekā laba nav. Un taisām mēs visu it kā pēc «vinu» modes, bet pa savam.

Mums, lauciniekiem jau neko lielā nevajag — kārtīgas cenas par izaudzēto produkciju, labu līgumu par realizāciju un, lai mums lauj strādāt. Patiesām, tad laukos vairs nebūs bezcerīgi.

Dzirdēto uz papīra pierakstīja Lidija Kirillova

Pārskats

par pienu izmaksu (pēc agrorūpniecības apvienības «Preiļi» dispečerdienesta datiem)

Saimniecība	Izmaksas no 90. līdz 91. dekādē (tūk.)	Salīde ar 1989. g. (tūk.)	Salīde ar 1989. g. (%)	Salīde ar lepni (tūk.)	Salīde ar lepni (%)
«Sarkanais Oktobris»	16,4	-1,3	-0,8		
«Sarkanā ausma»	14,5	-0,7	-1,1		
«Smelteris»	13,9	-1,4	-0,8		
«LTvānī»	13,8	-0,6	-0,6		
«Lenīna»	13,7	-2,8	+0,2		
«Nākotne»	13,6	-0,7	-0,3		
«Gailīši»	13,1	-0,7	-0,7		
«Dzintars»	12,9	-0,6	-1		
Kirova	12,6	-0,3	-0,7		
«Dubna»	12,5	+0,2	-0,5		
K. Marks	12,5	-0,1	-0,8		
«Rūzene»	12,5	-1	-0,5		
«Ezerciems»	12,3	0,7	-1,1		
Raiņa	12,3	-1,2	-0,1		
«Zelta vārpa»	11,8	-1,2	-0,3		
«Galēni»	11,8	-1,4	-0,9		
«Stiukalns»	11,6	-0,2	-0,3		
«Vanagi»	11,5	-0,5	-0,5		
«Jersika»	11	-1	-0,2		
«Rožupe»	11	-2,8	-0,6		
Aglonas p. s.	10,4	-1,2	-0,7		
«Sīlajāni»	9,6	-0,9	-1,1		
Rudzātu p. s.	9,1	-1,3	-0,3		
«Vārkava»	8,4	-3,3	-		
RAJONA	12,4	-1,1	-0,6		

Vadītāja viedoklis

Laukos nav bezcerīgi

tāpēc vēl tagad. Un vedam uz Saldus, Tukuma, Valmieras kombinātiem. Kas tur ko brīnīties, ka nav benzīna — pa pasauli izbraukāts.

Sakiet, ko gribat, taču mums ne tikai benzīna, arī kārtīgas

tirumi — līgojas vien. Un tikai tāpēc, ka mēs graudus dublos iekšā nebāzām. Paldies dievam, tagad rajona priekšniecība valrs nemāca, kad zīrnus, kad miežus sēt. Bet citi laikam pa vecam steidzības sak, ka tikai neatbrauc un mūs nesarāj.

Jācer, ka vismaz plaujas laikā no debesīm nemērcēs. Būtu diktī ūzītā labība sapūdēt — mieži izauguši kuplāki par kviešiem.

Lai tur kā, taču tādu lopu daudzumā kāds mums kolhozā tagad ar saviem graudiem vien neizturēsim. Apmēram divarpus tūkstoši cūki, astoni simti piecdesmit govis un ap divi tūkstoši nobarojošo liellopu prasa krietni daudz spēkbarības. Ja vēl varētu no valsts fondiem sanemt tikīši šogad iedēvāt tādā, prātīgi saimniekojot varētu iztikt. Cī-

pienem vēl tagad. Un vedam uz Saldus, Tukuma, Valmieras kombinātiem. Kas tur ko brīnīties, ka nav benzīna — pa pasauli izbraukāts.

Sakiet, ko gribat, taču mums ne tikai benzīna, arī kārtīgas tirumi — līgojas vien. Un tikai tāpēc, ka mēs graudus dublos iekšā nebāzām. Paldies dievam, tagad rajona priekšniecība valrs nemāca, kad zīrnus, kad miežus sēt. Bet citi laikam pa vecam steidzības sak, ka tikai neatbrauc un mūs nesarāj.

Jācer, ka vismaz plaujas laikā no debesīm nemērcēs. Būtu diktī ūzītā labība sapūdēt — mieži izauguši kuplāki par kviešiem.

Un mūžīgie deficitī. Tagad lielākais deficitīs ir benzīns. Bet, re, kā visi brauc. Tātad kaut kur jau tā manta ir pietiekamos daudzumos, vajag tikai mazu

Pasaules čempiona politiskā partija

Var likties, ka pasaules čempionam Garijam Kasparovam apnīcīs spēlēt šahu un tāpēc viņš atradis sev jaunu valasprieku — politisku spēli. Kasparovs izstājās no PSKP rīndām un loti aktīvi piedalījās jaunas partijas veidošanā, kurus pagaidu nosaukums — «Krievijas Demokrātiskā partija» (KDP) Pasaules čempions kļuva par vienu no šīs partijas priekšsēdētāja vietniekiem.

Sāds notikumu pavērsiens Kasparova cienītāju lielākajā daļā radīja vilšanos, bet pārējos, lai neteikuši valrādī — neizpratni. Turklat arī pats čempions neslēpīgi, ka politiskā darbība aiznem pārāk daudz laika un nespēti traucē gatavošanos kārtējam pasaules čempiona izcīņas mācām, kurš oktobrī sāksies Nujorkā.

Viens gan, ja ne nomierina, tad vismaz rada interesī par Kasparova jauno nodarbošanos. Tā ir vīna prasme izrēķināt vairākus gājienus uz priekšu. Pāgājušajā vasarā Kasparovs sek-mīgi uzņemās Kasandras lomu un paregoja, ka gada beigās sagrūs Berlīnes sienu. Runā, ka Henrijs Kisindžers, izdzirdis šo prognozi, tikai viegli pasmīnējis. Nealīdzīrsīsim arī lielmeistara Artūra Jusupova vārdus (Gariju viņš pazīst kopš bērnības dienām): «Kasparovs vienmēr ir kopā ar tiem, kas klūs par val-rākumu nākotnē».

Kādu programmu izvirzījusi Krievijas Demokrātiskā partija, kurā kā izriet no tās priekšsēdētāja PSRS tautas deputāta Nikolaja Travkina vārdiem, gada beigās būs miljons biedru?

Par savu galveno uzdevumu Krievijas Demokrātiskā partīja uzskata Krievijas valstiskuma atdzīšanu suverēnas demokrātiskas republikas formā ar daudzpartiju sistēmu. KDP ir gatava pretstatīt ražošanas primātu saules primātam. tieksmi uz kundzību pasaule nomainīt ar Krievijas integrēšanu demokrātisko valstu sistēmā. bet nomenklatūras institūtu — ar katru vadītāju personisko atbildību likuma priekšā Krievijas Demokrātiskā partīja iestājas arī par to, lai radikāli izmaiņitu nacionālā ienākuma sadali par labu patēriņam. samazinot vairākas valsts programmas, pirmām kārtām — militārās.

Garijs Kasparovs aktīvi piedalījās Krievijas Demokrātiskās partijas programmatisko dokumentu izstrādāšanā.

— Kas lika jums — cilvēkam, kurš ne tikai mūsu, bet arī Rietumu sabiedrības skatījuma bija materiāli loti labi nodrošinās.

— Man var pagriezena punktu kluva janvāra notikumi Baku (Kasparovs runā par armēnu grautīniem savā dzimtenē un par karaspēka ievešanu pilsetā). Pēc šiem notikumiem es sapratu,

nieka. Tās vadītāji ir rūpējušies tikai par sevi, par tautu — tikai vārdos

Bija laiks, kad ražošanas plānus pildīja tikai uz papīra, bija stingri jāievēro norādījumi no augšas: kad sēt, ko sēt, cik sēt. Bija jāaudzē kartupeļi kvadrātligzdās.

Neapsētie hektāri «gāja» plānā, un var saprast, ka iau tā pieciešas nozīme.

Tā laukos saimniekoja. Un kā saimniekoja (tas ir — strādāja). tā arī dzīvēja.

Tagad — náhľadové — up — aef — stranod

viens no pirmajiem zemi personīgajā lie-
tošanā panēma Jāzeps Pastars. Tagad
viņš iau iedzīvojies: sakopis tēva sētu.
iegādājies vajadzīgo tehniku. Ieaudzējis
lopus. tūrumos briest laba raža. Bet gal-
venais — pie zemes piesaistīti bērni. nā-

Timofejs un Zenta Detkovi turpat Ruzdētos nolēmuši apsalīmnieket 62 hektārus zemes. Viņu ģimenē aug seši bērni. Dēli Andris, Viktors un Jānis — pirmie valīgi vecākiem viscēļi leju, dažas

vecākiem visos lauku darbos.
Aizkalnē pagaidām ir 8 jaunsaimnieki, vairāk zemi vēl pieprasī. Labi sokas jaunajam zemturim Alvaram Pinkam. Zemī pieprasī arī vīna brālis Vitolds.

Edgars Pīzelis nomāja savu vectēvu Ignata viensētu. Jau labi iedzīvojies. Tagad Edgars nolēmis nos 10 hektārus apstrādāt kā jaunsaimnieks. Spēka un neatlaicības vīnam pietiek — ir jauns pul-

Cilvēki arvien vairāk atgriežas pie zemes. Ne tikai laucinieki, bet arī pilsētās dzimūsie un tur dzīvojošie. Latvijas nākotne ir attīstīta laukumsaimniecība, pārtikas produktu ražošanai.

Cilvēku atgriešanās pie zemes ir laba pazīme. Mūsu tautas dzīvotgrības un dzīvotspējas pazīme.

Lata Guha

augsnē, pat koksagīzs. Aizmirsa augu seku, noplūcināja zemi. Linus mūsu kolhōzos sēja simtiem hektāros, bet nespēja

Tā kolhozā «Dzintars» līni ik gadus aizņēma vairāk nekā 400 hektārus. Kom-bainieris Elmārs Upīts ar savu ģimenes apkalpi sezona novāca līdz 300 hektāriem «ziemeļu zīda». Ieguva pirmo vietu re-publikā. Prēmītā — Maskavas dāvāto vieglo automašīnu. Bet līnijā kūliši sapuva turpat uz lauka, pavasarī bija liels darbs tos dedzināt. Raina kolhozā nenovāktos līnus apara pat pagājušajā rudeni.

Tie kolhozi, kuri pavasari nepaspēja apsēties, vienalga zinoja, ka viss apsēts.

laiks. Cilvēki atkal atgriežas pie zemei
jo viņiem dota savā vēlā brīvība. Ric-
bas brīvība. Un lauki pamazām atdzīm.
Ar jaunsaimnieku kustību. viņu pašai
liedzību. centīgo darbu.

Agrorūpniecības apvienības «Preiļi» galvenais zemes ierikotājs A. Valainis pastāstīja, ka rajonā patlaban oficiāli 149 zemnieku saimniecības, vairāk demiti to vēl veidojas. Kopā jaunsaimniecību izmanto 3 303 hektārus zemes. Daudz tā val maz? Visā rajonā lauksaimniecību izmantojamās zemes ir 99 460 hektāri. Tātad — jaunsaimnieku pārziņā pagaidām

Vislielākais jaunsaimnieku skaits Rudzētos — 24. Rušonā — 22. Rudzētā

Zinātnieks protestē

Baltijas kara apgabala avizes «Za Rodinu» 1990. gada 23. jūnija pielikumā «Pribaltikas» publicēts šīs avizes korespondente kapteinis P. Kudinova raksts «Neatkarīgā Daugavpils», Jau kārtējo reizi «Za Rodinu» izvirza lastījumiem antikonstitucionālu, pret suverēnu Latvijas Republiku vērstu priekšlikumu par Daugavpils atdalīšanos no Latvijas.

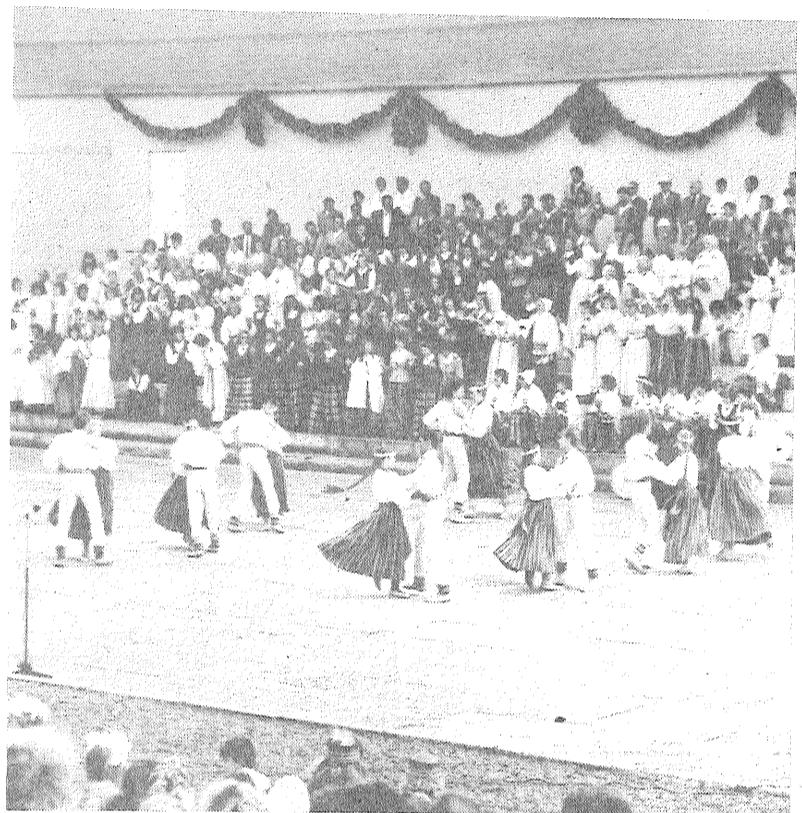
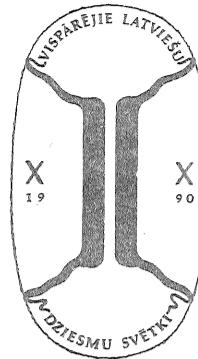
Jau raksta pirmajās rindās autors apgalvo, ka Daugavpils «bijā saņēmusi savu uzplaukumu 19. gadīmā, valdot Krievijas kronim». Līdz šim nebija lastījs, ka padomju armijas virsnieks būtu tā sajūsmījies par Krievijas kronsas sasniegumiem. Vēsturnieki (protams, izņemot monarhistiskos) visos laikos ir neapstrīdami pierādījuši, ka Krievijas impērija bija saimnieciski pagrīmusi un ka tā bija tautu cietums (Lenina vārdi). Vēsturnieki rektīja, ka zemnieki un strādnieki cīnījušies pret apspiešanu un pagrīmumu Krievijas impērijā. Visi zinājām, ka šo cīpu vadījusi sociāldemokrātija arī Lenīna vadībā, ka Daugavpili notikuši strādnieku streiki, ka Krievijas impērijā bijušas trīs revolūcijas, no kurām priekšķēdējā gāzusi Krievijas cara froni, ūssku kapteinim P. Kudinovam iestādījis profesora B. Brežgo, vēstures zinātni kandidāta J. Babra, F. Kempa un citās grāmatās. Kudinovs neraksta, kā tad tāti Latgale monāca zem Krievijas krona. Atgādināšu, ka tas notika 1772. gadā Polijas pirmās sadalīšanas rezultātā. Lielākā daļa vēsturnieku (izņemot, protams, monarhistus) un Kārlīls Markss Polijas sadalīšanu uzskata par Krievijas krona noziegumu. Varbūt autors ir kaut ko dzirdējis arī par nākamajām Polijas sadalīšanām? Par ceturto sadalīšanu Staljina un Hitlera slepenā līguma rezultāta 1939. gadā? Interesanti, kā viņš vērtē sarkanarmijas piedalīšanos sājā sadalīšanā!

Treškārt, autors Latgales apzīmēšanai ieviešis tādu terminu, kādu nelietoja pat monarhi — krievu Latgale. Jāatzīst, ka monarhi pēc šāda ideāla iegācējiem centās un darīja visu, lai latviešu Latgale kļūtu par krievu Latgali. Taču par to viņi nezināja, jo, iespējams, ka viņi bija piešķīgāki nekā šīs padomju armijas kapteiņi. Atgādināšu kapteinim, ka latviešu Latgalē pēdējos gadsimtos, sevišķi zem viņa apjūmotā Krievijas cara krons, krievu ledzīvotāji pārvēstojušies uz dzīvi kā Krievijas vallsts, tā funtas kolonizācijas rezultātā. Valsts kolonizāciju Daugavpilt 16. gs. otrajā pusē izveidīja cara krons uzsāka Ivana I. Bergā laikos. Pēc Daugavpils ierošanas un izpostīšanas 1577.

Ia 25. augustā šis lekarotājs Daugavpili nosauca par Borisoglebsku un uzdeva pārvaldīt knazam Sokoinskam un kapteinim Talyšiem. Lai nopostītāja Daugavpilt karavāriem būtu ko ēst, Maijinovkā un citās viesītās novietoja krievu zemniekus, ar varu kā dzimtīzemeņus izvedot un nometinot uz dzīvi nogalināto latviešu zemnieku vietā.

Izpostītajos Latgales novados 17. gs. sākās Krievijas krons vajāto vēctībnieku iecēlošana Latgalē. Polijas pārvalde un latgalieši viņus draudzīgi uzņēma un palīdzēja kā spēja. 1773. gada tautas skaitīšanā Latgale minēti 8 011 vēctībnieku. Krievu vēctībniekus pēc Latgales pievienošanas Krievijai sākīt visādi veļāja. Viņus kēra un izsūtīja atpakaļ uz Krieviju, aizliezda noturēt dievkalpojumus, neļāva apmeklēt skolas. Krievijas krons kolonizācija Latgalē pastiprinājās 19. gs. otrajā pusē. Cara valdība uzpirka daudzas Latgales muižas — Asūnes, Baltinavas, Stiglavas, Strūzevas, Izabelines, Kozlovas, Mežaku un citas, kurās zemi pēc atvieglošiem noteikumiem pārdeva tikai krievu pareizticīgajiem zemniekiem. Turpretī latgalieši tūkstošiem gāja pejāns uz Pēterburgu vai izceļoja uz Sibīriju. Katotītie latgalieši tika pasludināti par pieciešamās tīcības piederīgajiem, un viņiem nebija tiesību iepirkīt lielākas zemes, leņemt valsts lerņīnu amatus, būt par skolotājiem. Gadsimta otrajā pusē Krievijas krons aizliezda iespiest Latgalē grāmatas latviešu valodā ar latīnu burtiem, bet skolās aizliezda pat sarunāties latviešu valodā. Mana māte no Nīcgales pagasta skolas vēl tās pirms 1905. gada revolūcijas gāja mājās ar kaklā uzkarinātu koka dēli, uz kura bija rakstīts: «Govorila po latiški». Dēlīti reizēm aizstāja kartupeļu medaļa.

H. Strods
LU profesors
(«Lauku Avize»)

□ Rajona pašdarbnieki darba sezonu noslēdza ar lielo Dziesmu svētku atskapu sаркоjumu Preiļos. Tas sākās ar garīgās mūzikas koncertu baznīcā (Tautas koris «Rīga» pie tam vēl iesvētīja savu karogu), turpinājās ar koncerīenu pilsētas ielās un svētnīgo gājēnu uz estrādi.

Svētkus kuplināja Tautas koris «Rīga», folkloras ansamblis «Teiksmes» no ASV (apakšējais attēls). Tājās piedalījās ērgelniece Jevgēnija Līsičina, Mūjorkas latviešu kora dižsingers Arvīds Jansons (attēls trešajā rindā pa kreisi). Edgars Kārkis no folkloras ansambla «Sīlava» bija pats jaunākais svētku dalībnieks (augšējējais attēls pa kreisi).

□ Pirmais izleikšiņš arī slavas dziesmām partijai, kopkoris dziedāja sirdīj tuvās dziesmas. Iespēj vērtību veltot tautasdziesmai. To dzīvu uztur mūsu folkloras ansamblji. Dejotāju sniegums vairākkārt izpelnījās publikas atlīnību. Vairākas dejas nācās atkārtot.

□ XX Visspārējo latviešu dziesmu svētku rajona orgkomitejas priekšsēdētāja Veira Uucāne patēriņā visiem, kas piedalījās šo svētku tapšanā un pasniedza organizācijas komitejas priekšsēdētāja Anatolija Gerbunova parakstītus plēmīgas diplomus kolektīvu vadītājiem — svētku dalībniekiem. Dziesmu svētku atskapu sаркоjums beidzās ar pašdarbnieku balli.

J. SILICKA foto

□ SIENA LAIKA.

L. Viķsnas foto

Preiļu pili — klusums

Ir vasaras vidus, bet Preiļu pilī vēl neredz un nedzird darba rosiņu. Lai gan rajona Tautas deputātu padomes sesijā pienems īpašs lēmums «Par Preiļu pils un citu arhitektūras piemineklu restaurāciju un saglabāšanu», kurā deputātu padome pilnvaroja rajona izpildkomiteju noslēgt līgumu ar kooperatīvu «Telpa». Ka jau informējām. 16. maijā līgums tika noslēgts, un kooperatīvs solīja divu gadu laikā veikt pils restaurācijas ārējos darbus. Bet... pa šo laiku par finansu disciplinas pārkāpumiem Rīgas pilsētas izpildkomiteja minēto kooperatīvu ir slēgusi. Bet mēs? Mēs atkal atrodamies sākuma punktā, un rajona izpildkomiteja meklē darbužnēmēju.

Kā informējā rajona izpildkomitejas priekšsēdētājs I. Snikers: «Ir varianti...», VIENS no tiem — griezties pie jau kādreiz saņemto apakalojumus piedāvājuši, bet noraidītā kooperatīva «Lingga» (šīs dienās notiks sarunas ar kooperatīvu vadību). OTRS — pie vietējā kooperatīva «Preiļu-TRESAIS» — pie firmas «Palmaria», kas nodarbojas ar ārzemju viesu uzņemšanu Latvijā (līdz ar to arī restaurētās pils izmantošana tiktu saistīta ar firmas funkcijām).

I arī vēl KĀDS variants, kas mums šķiet, būtu vispiemērotākais. Savu palīdzību piedāvā republikas Kultūras ministrijas restaurācijas pārvalde. Bet ar noteikumu, ka tepat rajonā tiktu izveidots šīs pārvaldes iecirknis ar vietējo darbaspēku (5. — 6. vīri) un vietējo iecirkņa vadītāju.

Vai mūsu rājonā ir kāds pretenents šim amatam — cilvēks, kas spētu izveidot minēto iecirkni un uzņemties restaurācijas darbu vadīšanu? Vai ir vīri, kas beidzot pieliktu punktu ieilgujamām diskusijām, lēmumiem un strīdiem, un ik pa brīdim uzjundītajai īrstotās pils «dalīšanai» nākotnē, kad tā stalta un balta pacelēs sakoptajā Preiļu parkā?

Dalīt un darīt — laikam jau ne velti tik līdzīgi skan šie vārdi. Bet pils pa to laiku nemainīzdamas par mūsu labajiem nodomiem un labajiem lēmumiem turpina lēnām iet (mirīt?).

Silvija Jokste

LAIKRĀSTĀ PUBLICĒTIE MATERĀLI NE VIENMĒR ATSPOGULO REDAKCIJAS VIEDOKLI. PAR PERSONU VĀRDU UN UZVĀRDU SKAITĀ UN FAKTU PAREIZĪBU ATBILD RAKSTU AUTORI.

• MOSU ADRESE:
228250, Preiļi, Aglonas ielā 1.

Jaunās grāmatas

Bijetens «Lietvedības termini» ir Latvijas Republikas ZA Terminoloģijas komisijas apstiprināto terminu bijetenu sērijas izdevums, kas turpinā «Latvijas PSR ZA Vēstīši» aizsākto un, sākot ar 56. bijetenu, patstāvīgās brošūrās publicēto krājumu tradīciju.

«Populārzinātniskā Latvijas Sarkanā grāmata. Dzīvnieki.» Šajā darbā vispūsīgi raksturoti Latvijas Republikas Sarkanā grāmatā iekļautie dzīvnieki, to mastologiskās, etoloģiskās un ekoloģiskās īpātnības.

Sērija «Daba un mēs» iznākusi grāmata «Mūsu abinieki».

Pazīstamais zirgkopības speciālists, vairīgi raksturoti Latvijas Republikas Sarkanā grāmatā iekļautie dzīvnieki, to mastologiskās, etoloģiskās un ekoloģiskās īpātnības. Aivars Kalve, «Gaisa tilfs», Romānu jumis. Vienas paužes cilvēku atšķirīgos liktenīstīstus vieno viņu aizrautīgā Rīgas mīlestībā, spēja izjust senās un jaunās pilsētas garu. Diloģijā akcentēta vērtību sistēmas pārveidošanā cilvēka, viņam apzinoties nodzīvoto gadu guvumus un zaudējumus.

A. Grods, «Blakāns ābejdārzs», Stāsti. Krājuma tematika aptverusi samērā garu dažādu un nozīmīgu notikumu posmu — no četrdesmito gadsimta sākuma, kad Latvijā jau valda okupācijas drīmīs laiks, līdz pat mūsu dienām, un vienmēr autora uzmanība pievērsta cilvēka īsto vērtību uzmeklēšanai un apzināšanai.

Jānis Mores kārtējā dzējokrājuma «520 Jāņuguns» centrā ir sieviešu stipra pārbaudījumu un zaudējumu močīta, bet nesalauzta jūrnieksievā.

Noras Kalna dzējolū krājums «Ūnī», Lirika vieno divas dzējnieci tuvas, bet pēc būtības tālās pasaules — Latviju un Austrumus, bet tās abas ir piepildītas un blīvas.

Olafā Gūtmana vārdiem sakot, Nora Kalna dzīvo šai pasaulei «ār Turkmenijas sauli krūtīs un Rucavas meizi vēderē».

Jānis Mores kārtējā dzējokrājuma «No Doles līdz jūrai» aprakstīta Daugavas regulēšanas vēsture sākārā ar tās izmantošanu kuģniecības vajadzībām: raksturotas hidrotehniskās būves, parādīta jūras ostas attīstība, aplūkotas Daugavas senās un mūsdienās krasīmās, analizētas to konstrukcijas un tālākās izbūves perspektīvas.

A. Biedriņa un L. Lokmunda grāmata «No Doles līdz jūrai» aprakstīta Daugavas regulēšanas vēsture sākārā ar tās izmantošanu kuģniecības vajadzībām: raksturotas hidrotehniskās būves, parādīta jūras ostas attīstība, aplūkotas Daugavas senās un mūsdienās krasīmās, analizētas to konstrukcijas un tālākās izbūves perspektīvas.

Gārā grāmata «Maize mūsu mājās» — receptes par maizes izmantošanu, sniegti padomi, kā racionāli izmantot maizi, gatavojojot gan edienus, gan dzērienus no rupjmeizes un baltmeizes. Pastāstīts arī par maizes cepšanas vēsturi, šodienes tehnoloģiju, maizes vērtību.

J. Raituma grāmata «Motokross» iepazīstina ar Latvijas populāru sporta veidu — motokrosu. Lielprātēji atradis daudz noderīga motosporta tehnika veltītās nodaļas.

Pāvile Rozīsa izlasi «Miglas svilpes» ievietots nepabeigtais romāns «Zemes prieks» (1936. — 1937.) un deviņi stāsti. Visie šie darbi pēc kara laikā publicēti pirmo reizi.

Piemiņas grāmata «Via dolorosa: stalinisma upuru liecības» ievietotas atmiņas, vēstules, dzeja, proza, kas

veltīta latviešu tautas traģiskajai vēsturei 20. gadsimta 30. — 50. gados, Tpaši — 1941. gada 14. jūnija genocīdā salauzītajiem likteniem un nesalauzītajam gara spēkam.

Aivars Kalve, «Gaisa tilfs», Romānu jumis. Vienas paužes cilvēku atšķirīgos liktenīstīstus vieno viņu aizrautīgā Rīgas mīlestībā, spēja izjust senās un jaunās pilsētas garu. Diloģijā akcentēta vērtību sistēmas pārveidošanā cilvēka, viņam apzinoties nodzīvoto gadu guvumus un zaudējumus.

A. Grods, «Blakāns ābejdārzs», Stāsti. Krājuma tematika aptverusi samērā garu dažādu un nozīmīgu notikumu posmu — no četrdesmito gadsimta sākuma, kad Latvijā jau valda okupācijas drīmīs laiks, līdz pat mūsu dienām, un vienmēr autora uzmanība pievērsta cilvēka īsto vērtību uzmeklēšanai un apzināšanai.

Jānis Mores kārtējā dzējokrājuma «520 Jāņuguns» centrā ir sieviešu stipra pārbaudījumu un zaudējumu močīta, bet nesalauzta jūrnieksievā.

Noras Kalna dzējolū krājums «Ūnī», Lirika vieno divas dzējnieci tuvas, bet pēc būtības tālās pasaules — Latviju un Austrumus, bet tās abas ir piepildītas un blīvas.

Olafā Gūtmana vārdiem sakot, Nora Kalna dzīvo šai pasaulei «ār Turkmenijas sauli krūtīs un Rucavas meizi vēderē».

Jānis Mores kārtējā dzējokrājuma «No Doles līdz jūrai» aprakstīta Daugavas regulēšanas vēsture sākārā ar tās izmantošanu kuģniecības vajadzībām: raksturotas hidrotehniskās būves, parādīta jūras ostas attīstība, aplūkotas Daugavas senās un mūsdienās krasīmās, analizētas to konstrukcijas un tālākās izbūves perspektīvas.

A. Biedriņa un L. Lokmunda grāmata «No Doles līdz jūrai» aprakstīta Daugavas regulēšanas vēsture sākārā ar tās izmantošanu kuģniecības vajadzībām: raksturotas hidrotehniskās būves, parādīta jūras ostas attīstība, aplūkotas Daugavas senās un mūsdienās krasīmās, analizētas to konstrukcijas un tālākās izbūves perspektīvas.

Gārā grāmata «Maize mūsu mājās» — receptes par maizes izmantošanu, sniegti padomi, kā racionāli izmantot maizi, gatavojojot gan edienus, gan dzērienus no rupjmeizes un baltmeizes. Pastāstīts arī par maizes cepšanas vēsturi, šodienes tehnoloģiju, maizes vērtību.

J. Raituma grāmata «Motokross» iepazīstina ar Latvijas populāru sporta veidu — motokrosu. Lielprātēji atradis daudz noderīga motosporta tehnika veltītās nodaļas.

Pāvile Rozīsa izlasi «Miglas svilpes» ievietots nepabeigtais romāns «Zemes prieks» (1936. — 1937.) un deviņi stāsti. Visie šie darbi pēc kara laikā publicēti pirmo reizi.

Piemiņas grāmata «Via dolorosa: stalinisma upuru liecības» ievietotas atmiņas, vēstules, dzeja, proza, kas

veltīta latviešu tautas traģiskajai vēsturei 20. gadsimta 30. — 50. gados, Tpaši — 1941. gada 14. jūnija genocīdā salauzītajiem likteniem un nesalauzītajam gara spēkam.

A. Grods, «Blakāns ābejdārzs», Stāsti. Krājuma tematika aptverusi samērā garu dažādu un nozīmīgu notikumu posmu — no četrdesmito gadsimta sākuma, kad Latvijā jau valda okupācijas drīmīs laiks, līdz pat mūsu dienām, un vienmēr autora uzmanība pievērsta cilvēka īsto vērtību uzmeklēšanai un apzināšanai.

Jānis Mores kārtējā dzējokrājuma «520 Jāņuguns» centrā ir sieviešu stipra pārbaudījumu un zaudējumu močīta, bet nesalauzta jūrnieksievā.

Noras Kalna dzējolū krājums «Ūnī», Lirika vieno divas dzējnieci tuvas, bet pēc būtības tālās pasaules — Latviju un Austrumus, bet tās abas ir piepildītas un blīvas.

Olafā Gūtmana vārdiem sakot, Nora Kalna dzīvo šai pasaulei «ār Turkmenijas sauli krūtīs un Rucavas meizi vēderē».

Jānis Mores kārtējā dzējokrājuma «No Doles līdz jūrai» aprakstīta Daugavas regulēšanas vēsture sākārā ar tās izmantošanu kuģniecības vajadzībām: raksturotas hidrotehniskās būves, parādīta jūras ostas attīstība, aplūkotas Daugavas senās un mūsdienās krasīmās, analizētas to konstrukcijas un tālākās izbūves perspektīvas.

A. Biedriņa un L. Lokmunda grāmata «No Doles līdz jūrai» aprakstīta Daugavas regulēšanas vēsture sākārā ar tās izmantošanu kuģniecības vajadzībām: raksturotas hidrotehniskās būves, parādīta jūras ostas attīstība, aplūkotas Daugavas senās un mūsdienās krasīmās, analizētas to konstrukcijas un tālākās izbūves perspektīvas.

Gārā grāmata «Maize mūsu mājās» — receptes par maizes izmantošanu, sniegti padomi, kā racionāli izmantot maizi, gatavojojot gan edienus, gan dzērienus no rupjmeizes un baltmeizes. Pastāstīts arī par maizes cepšanas vēsturi, šodienes tehnoloģiju, maizes vērtību.

J. Raituma grāmata «Motokross» iepazīstina ar Latvijas populāru sporta veidu — motokrosu. Lielprātēji atradis daudz noderīga motosporta tehnika veltītās nodaļas.

Pāvile Rozīsa izlasi «Miglas svilpes» ievietots nepabeigtais romāns «Zemes prieks» (1936. — 1937.) un deviņi stāsti. Visie šie darbi pēc kara laikā publicēti pirmo reizi.

Piemiņas grāmata «Via dolorosa: stalinisma upuru liecības» ievietotas atmiņas, vēstules, dzeja, proza, kas

veltīta latviešu tautas traģiskajai vēsturei 20. gadsimta 30. — 50. gados, Tpaši — 1941. gada 14. jūnija genocīdā salauzītajiem likteniem un nesalauzītajam gara spēkam.

A. Grods, «Blakāns ābejdārzs», Stāsti. Krājuma tematika aptverusi samērā garu dažādu un nozīmīgu notikumu posmu — no četrdesmito gadsimta sākuma, kad Latvijā jau valda okupācijas drīmīs laiks, līdz pat mūsu dienām, un vienmēr autora uzmanība pievērsta cilvēka īsto vērtību uzmeklēšanai un apzināšanai.

Jānis Mores kārtējā dzējokrājuma «520 Jāņuguns» centrā ir sieviešu stipra pārbaudījumu un zaudējumu močīta, bet nesalauzta jūrnieksievā.

Noras Kalna dzējolū krājums «Ūnī», Lirika vieno divas dzējnieci tuvas, bet pēc būtības tālās pasaules — Latviju un Austrumus, bet tās abas ir piepildītas un blīvas.

Olafā Gūtmana vārdiem sakot, Nora Kalna dzīvo šai pasaulei «ār Turkmenijas sauli krūtīs un Rucavas meizi vēderē».

Jānis Mores kārtējā dzējokrājuma «No Doles līdz jūrai» aprakstīta Daugavas regulēšanas vēsture sākārā ar tās izmantošanu kuģniecības vajadzībām: raksturotas hidrotehniskās būves, parādīta jūras ostas attīstība, aplūkotas Daugavas senās un mūsdienās krasīmās, analizētas to konstrukcijas un tālākās izbūves perspektīvas.

A. Biedriņa un L. Lokmunda grāmata «No Doles līdz jūrai» aprakstīta Daugavas regulēšanas vēsture sākārā ar tās izmantošanu kuģniecības vajadzībām: raksturotas hidrotehniskās būves, parādīta jūras ostas attīstība, aplūkotas Daugavas senās un mūsdienās krasīmās, analizētas to konstrukcijas un tālākās izbūves perspektīvas.

Gārā grāmata «Maize mūsu mājās» — receptes par maizes izmantošanu, sniegti padomi, kā racionāli izmantot maizi, gatavojojot gan edienus, gan dzērienus no rupjmeizes un baltmeizes. Pastāstīts arī par maizes cepšanas vēsturi, šodienes tehnoloģiju, maizes vērtību.

J. Raituma grāmata «Motokross» iepazīstina ar Latvijas populāru sporta veidu — motokrosu. Lielprātēji atradis daudz noderīga motosporta tehnika veltītās nodaļas.

Pāvile Rozīsa izlasi «Miglas svilpes» ievietots nepabeigtais romāns «Zemes prieks» (1936. — 1